

TUTKIMUSOSIO

Aluevaaleissa puolue valittiin sen arvojen ja ehdokas luotettavuuden perusteella

Tärkeimmäksi (erittäin tai hyvin tärkeä) puoluevalintaan vaikuttavaksi tekijäksi aluevaaleissa lähes kolmella neljästä (72 %) nousi puolueen arvomaailma, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksesta. Kaikkein vähiten tärkeitä oli mahdollisuus ilmaista käsitys valtakunnan tason poliittisista kysymyksistä (21 %).

Toiseksi tärkeimmäksi äänestäjät nostivat sen, että puolueen tavoitteet aluevaaleissa olivat yhdensuuntaisia äänestäjän omien mielipiteiden kanssa (66 %). Lähes yhtä keskeiseksi valintaperusteeksi kohosi puolueen asettamien ehdokkaiden hyvälaatuisuus (63 %). Vailla merkitystä eivät olleet myöskään puolueen ajamat tavoitteet valtakunnan politiikassa (62 %), puolueen valta-aseman varmistaminen maakunnassa/hyvinvointialueella (53 %) ja puolueen mahdollisuudesta saavuttaa hyvä tulos aluevaaleissa (53 %). Vähemmän merkityksellisiä asioita olivat mielikuvat puolueen puheenjohtajan kyvykkyydestä (47 %).

Valintaperustelujen kärki osoittaa, että arvioilla ja aatteellisilla tekijöillä oli keskeinen rooli aluevaalien puoluevalinnassa niiden keskuudessa, jotka kävivät äänestämässä.

Lähes kaikkien puolueiden kannattajien mielestä ratkaisevinta puoluevalinnassa oli puolueen arvomaailma. Puolueen arvomaailman vastaavuus omaan oli keskimäärää tärkeämpi vasemmistoliiton, vihreiden ja perussuomalaisten kannattajien keskuudessa; muita vähemmän sillä oli painarvoa keskustan kannattajien keskuudessa. Puolueen tavoitteet valtakunnallisessa politiikassa nousivat hieman muita enemmän esille perussuomalalaisten ja kokoomuksen kannattajilla. Vähiten sitä koristivat keskustan kannattajat.

Vasemmistoliiton ja kokoomuksen tukijat painottivat puolueen tavoitteita aluevaaleissa. Puolueen vaikutusvaltaa hyvinvointialueilla pitivät keskimäärää tärkeämpinä kokoomuksen, SDP:n ja keskustan kannattajat.

Kokoomuksen, perussuomalaisten ja SDP:n tukijoiden keskuudessa keskimäärää ratkaisevampaa oli se, että puolue pärjää hyvin aluevaaleissa. Kokoomuksen, keskustan ja vasemmistoliiton kannattajille oli muita tärkeämpää, että puolueella on tarjota hyviä ehdokkaita aluevaaleissa.

Perussuomalaisten kannattajien keskuudessa pidettiin keskimäärää tärkeämpänä sitä, että aluevaaleissa oli mahdollisuus ilmaista mielipide valtakunnallisista asioista, joilla suoranaisesti ei ollut mitään tekemistä aluevaltuustojen tehtävien kanssa.

Ehdokkaan luotettavuus ja äänestäjää miellyttävät mielipiteet tärkeimmät valinnan perusteet

Ehdokasvalintaan vaikuttavia tekijöitä selvitettiin myös kuusiportaisella asteikolla. Vastaajilta tiedusteltiin, kuinka tärkeitä eri tekijät olivat ehdokasvalinnan kannalta. Punninnan kohteina olleita kriteereitä oli kaikkiaan neljätoista.

Selvästi tärkeimmät tekijät olivat ehdokkaan luotettavuus (77 % piti erittäin tai lähes ratkaisevana tekijänä) sekä äänestäjän ja ehdokkaan mielipiteiden yhteensopivuus (76 %). Merkillepantavaa tuloksissa oli myös se, että selvä enemmistö äänestäneistä piti ratkaisevana asiana ehdokkaan puoluekantaa (61 %) ja mahdollisuutta saada asuinkunnan ehdokas aluevaltuustoon (61 %). Tämä osaltaan kielii siitä, että alhaisen äänestysprosentin vaaleissa pitkälti puolueuskolliset vaivautuivat uurnille.

Puolueuskollisuuden merkityksestä aluevaaleissa kielii osaltaan se, että puoluekannalta täysin vakiintuneista yhdeksän kymmenestä ilmoitti äänestäneensä aluevaaleissa. Jos puoluekanta oli täysin vakiintumaton, niin enemmistö jätti äänestämättä.

Muita äänestäjien korostamia valintakriteereitä olivat sekä koulutus- ja ammattitausta (52 %) ja ehdokkaan asiantuntemus hyvinvointialueen tehtäväkentällä (51 %). Vailla merkitystä eivät olleet myöskään ehdokkaan kokemus politiikasta (41 %).

Vähiten äänestäjät arvottivat ratkaisussaan sitä, että ehdokas oli istuva kansanedustaja (5 %). Ehdokkaan ikä ja sukupuoli eivät myöskään saaneet kovinkaan suurta painoarvoa valittaessa mieleistä ehdokasta. Muita vähemmän tärkeitä asioita olivat ehdokkaiden henkilökohtainen tuttuus sekä vaalikonevastaukset.

Tutkimus ei suoraan antanut vastauksia siihen, miten ehdokkaasta aluevaaleissa saadaan valinnan arvoinen ja luotettava. Tällainen ehdokas oli näissä aluevaaleissa yhdistelmä monia eri asioita. Hänen piti edustaa sellaista arvomaailmaa ja asioita kuin äänestäjä. Hänen oli hyvä olla asiantunteva, lähtöisin oikeasta puolueesta, poliittisesta kokemuksestaan ei ollut haittaa. Rasitteeksi ei ollut sekään, että ehdokkaalla oli etukäteen arvioituna mahdollisuuksia tulla valituksi ja hän edusti äänestäjän kotikuntaa.

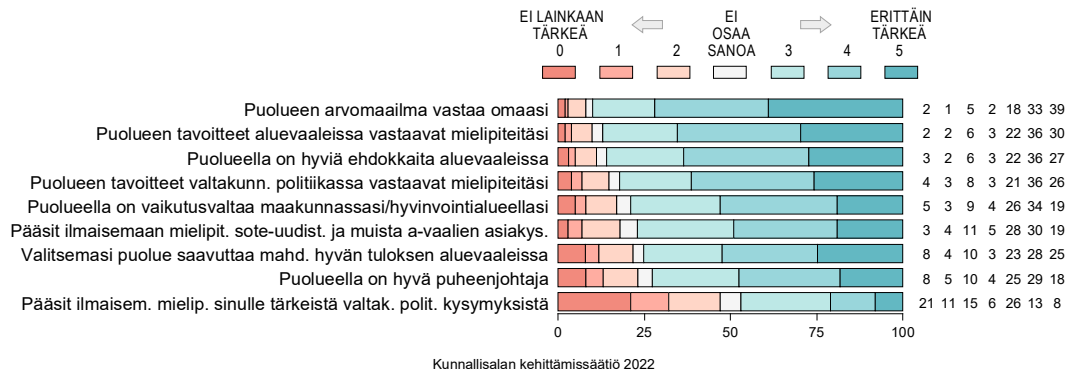
Tutkimuksen toteutus

Kunnallisan kehittämissäätiön viikko aluevaalien jälkeen toteutetussa Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin suomalaisten arvioita käydyistä vaaleista. Tutkimuksessa selvitettiin näkemyksiä äänestämisestä ja ratkaisuihin vaikuttaneista tekijöistä. Aluevaaleissa äänestäneiltä tiedusteltiin kuusiportaisella asteikolla, missä määrin eri tekijät vaikuttivat siihen, minkä puolueen tai muun ryhmittymän ehdokasta äänestit näissä vaaleissa. Tässä yhteenvedossa tarkastellaan tiivistetysti mielikuvia puolue- ja ehdokasvalinnan perusteista.

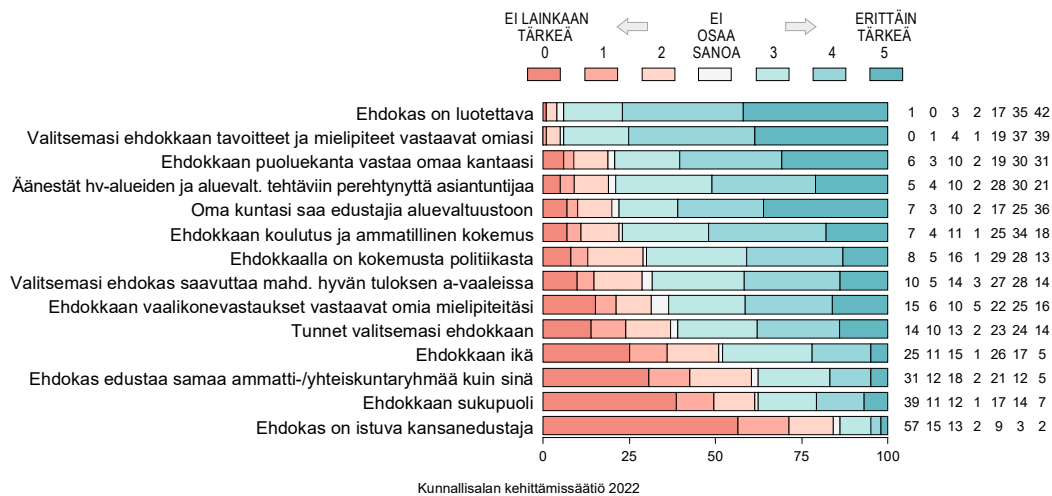
KAKS- Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 28.1.- 2.2.2022. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.398. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttänyttä väestöä Ahvenanmaata ja Helsinkiä lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

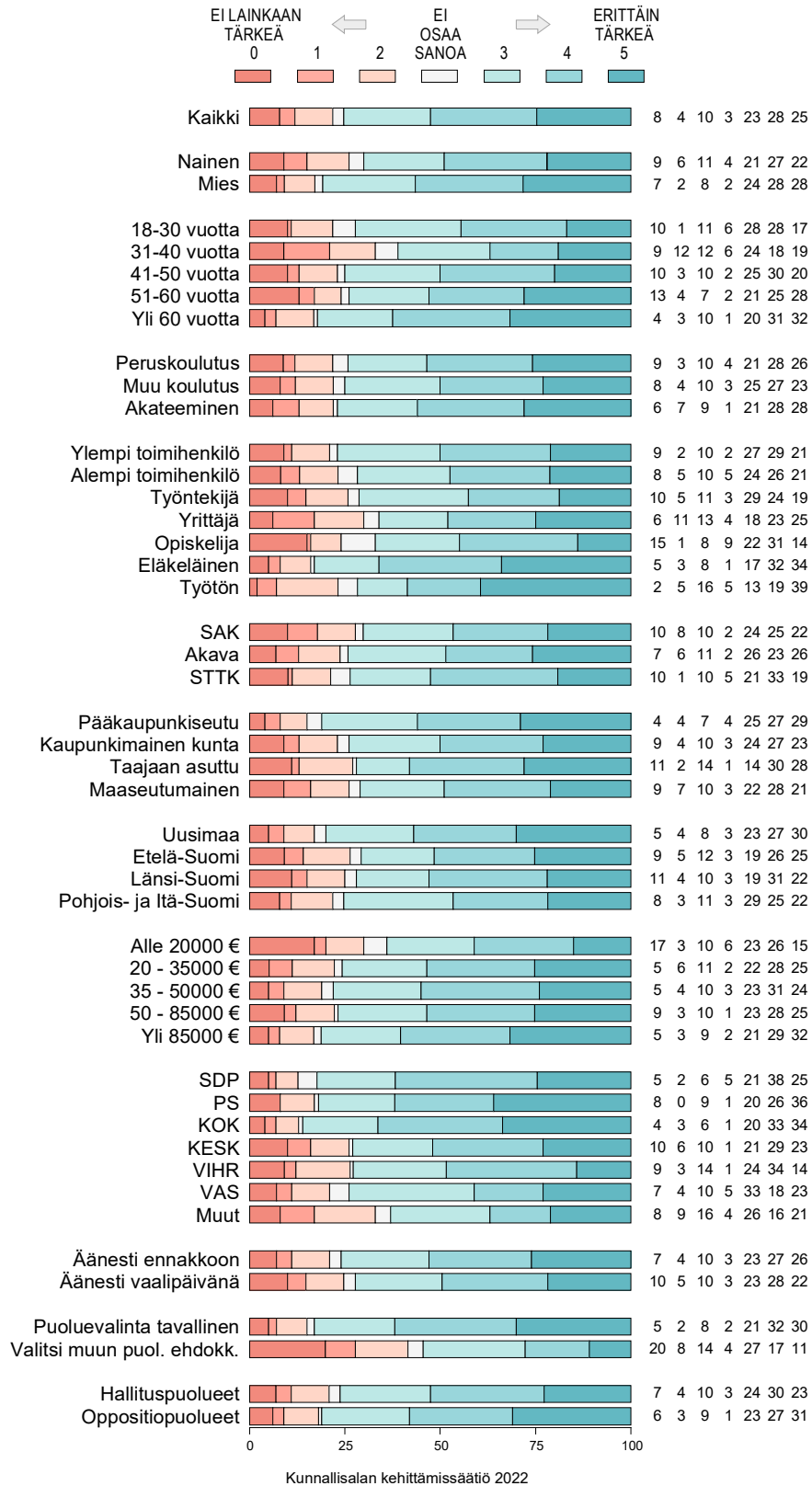
Kuvio 12. KUINKA TÄRKEITÄ SEURAAVAT ASIAT OLIVAT OMALLE PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA (arviointiasteikko 0 - 5, jossa 0 = ei lainkaan tärkeä, 5 = erittäin tärkeä; tekstejä osin lyhennetty; äänestäneistä, %).

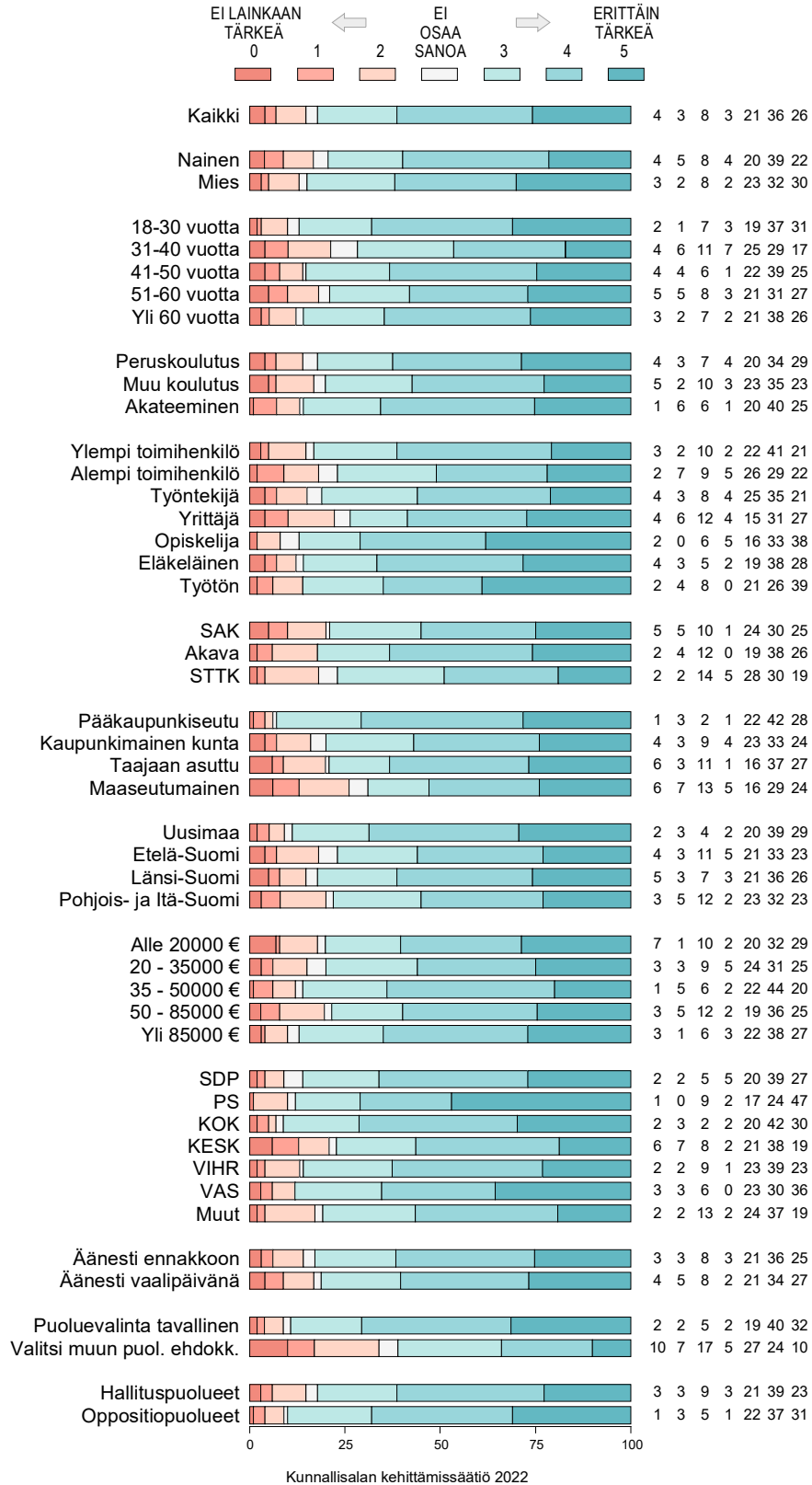
Kuvio 13. KUINKA TÄRKEITÄ SEURAAVAT ASIAT OLIVAT EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA (arviointiasteikko 0 - 5, jossa 0 = ei lainkaan tärkeä, 5 = erittäin tärkeä; tekstejä osin lyhennetty; äänestäneistä, %).

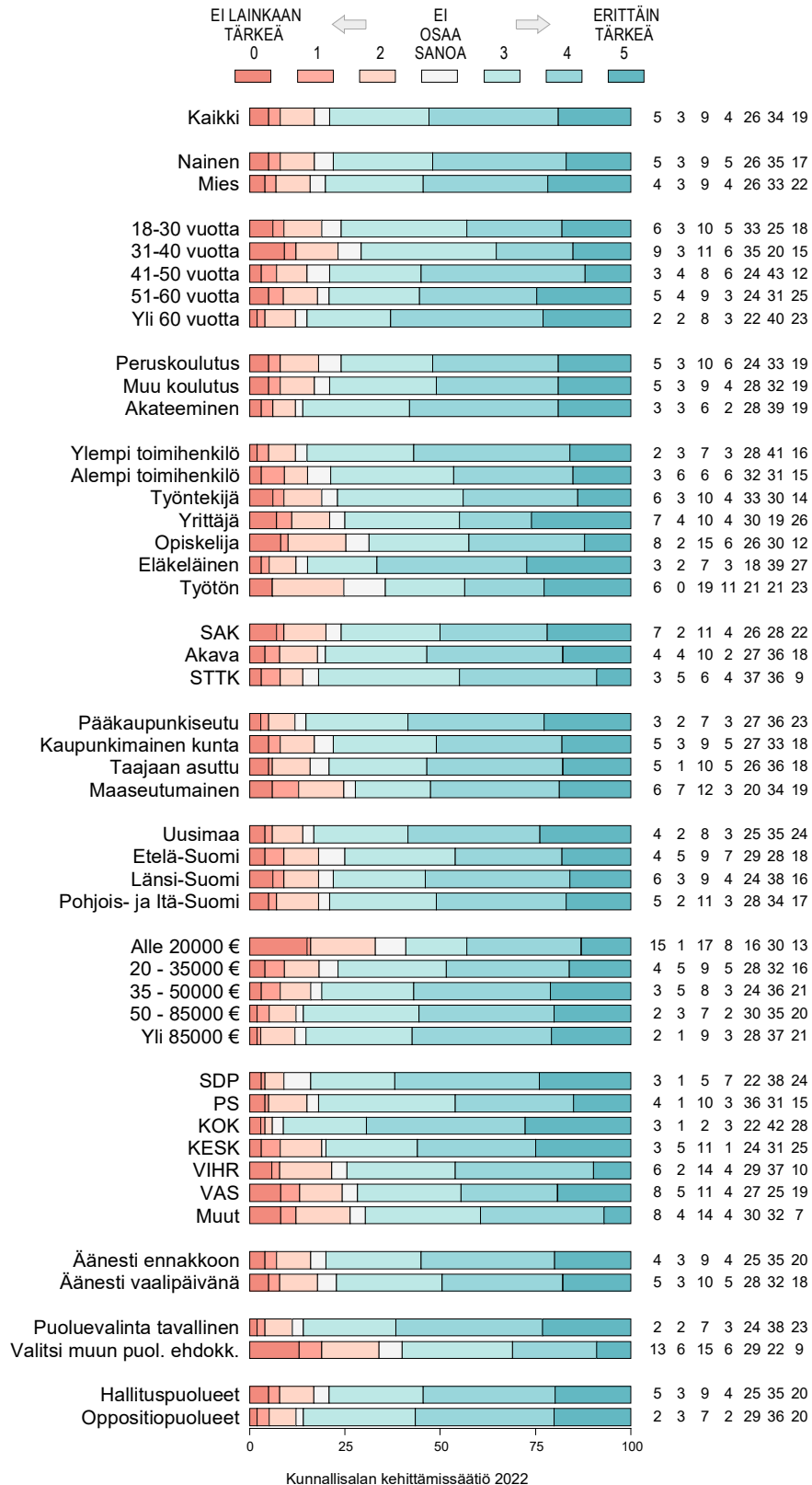
**Kuvio 12-1. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: VALITSE-
MASI PUOLUE SAAVUTTA MAHDOLLISIMMAN HYVÄN TULOKSEN
ALUEVAALEISSA (%).**

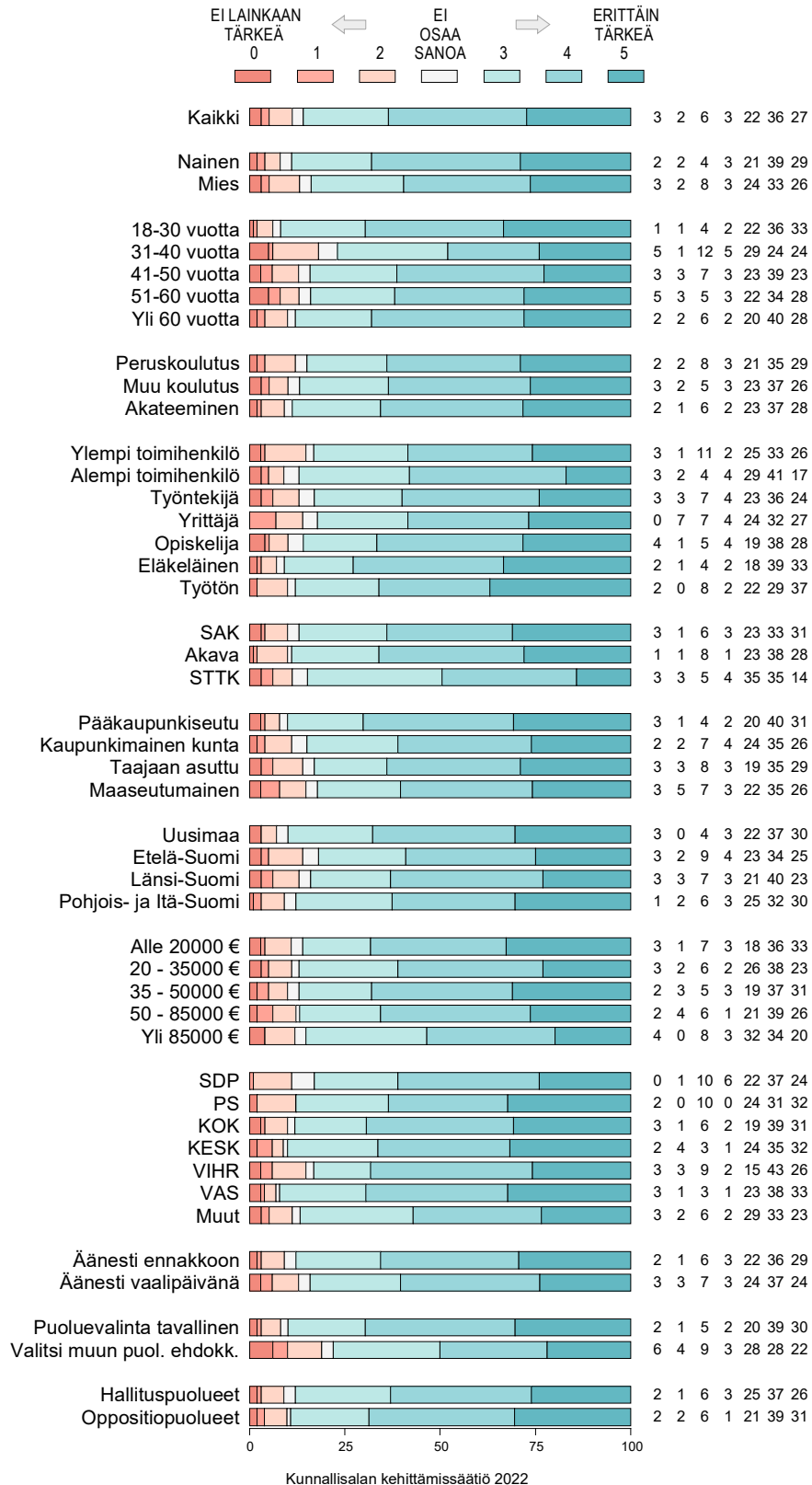
Kuvio 12-2. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PUOLUEEN TAVOITTEET VALTAKUNNALLISESSA POLITIIKASSA VASTAAVAT MIELIPITEITÄSI (%).

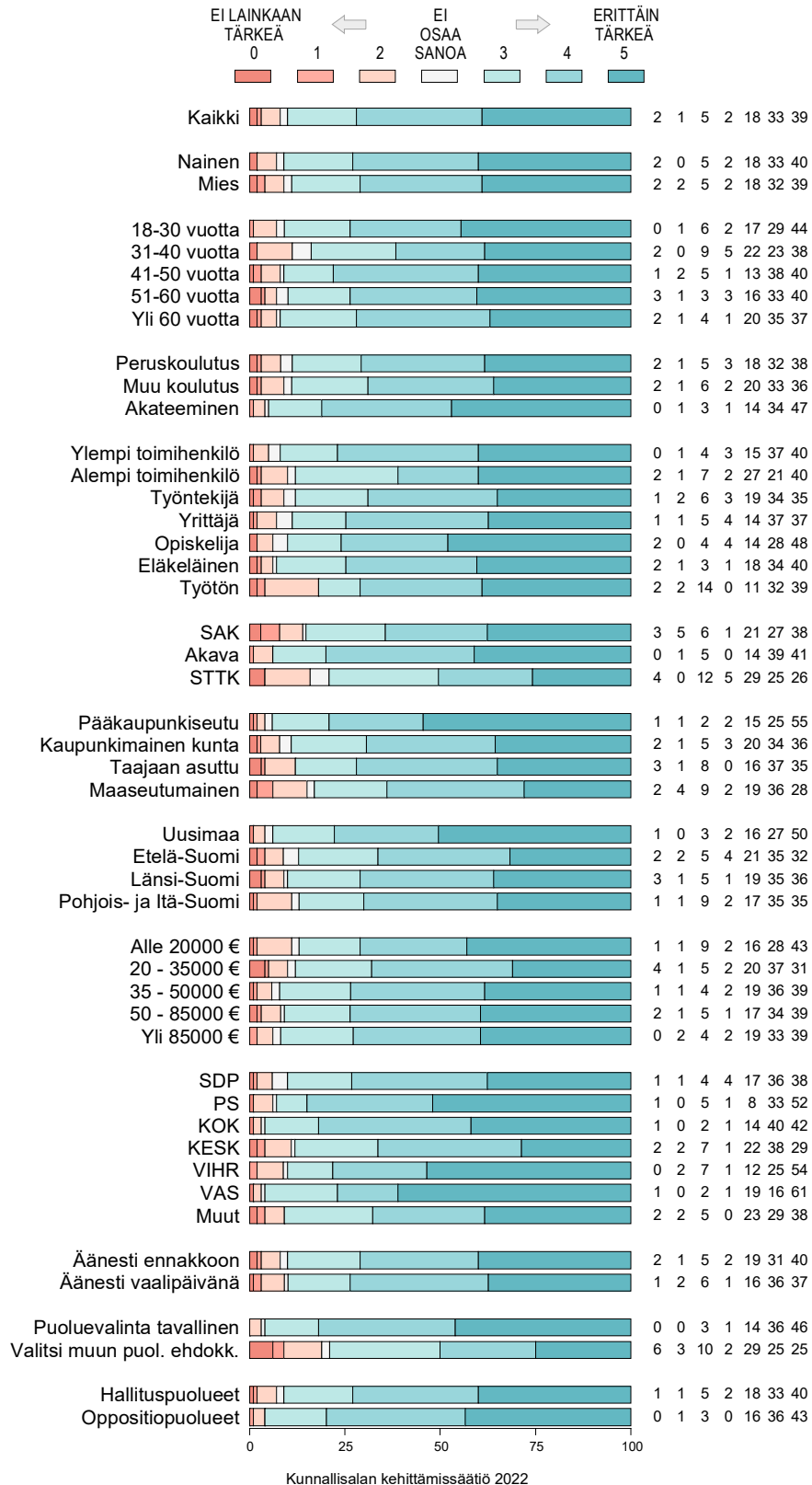
Kuvio 12-3. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PUOLUEELLA ON VAIKUTUSVALTAA MAAKUNNASSASI/HYVINVOINTIALUEELLASI (%).

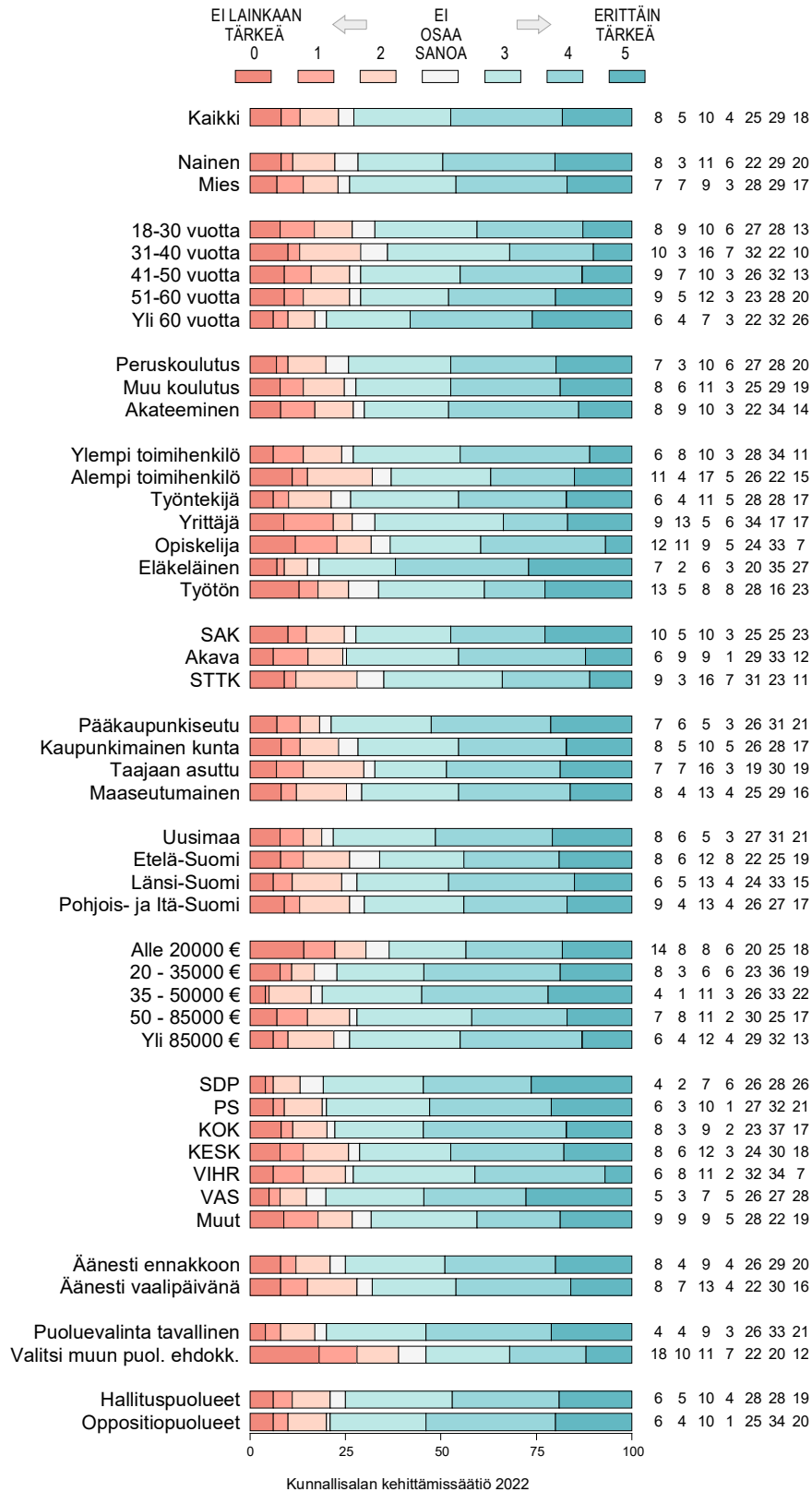
Kuvio 12-4. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PUOLUELLA ON HYVIÄ EHDOKKAITA ALUEVAALEISSA (%).

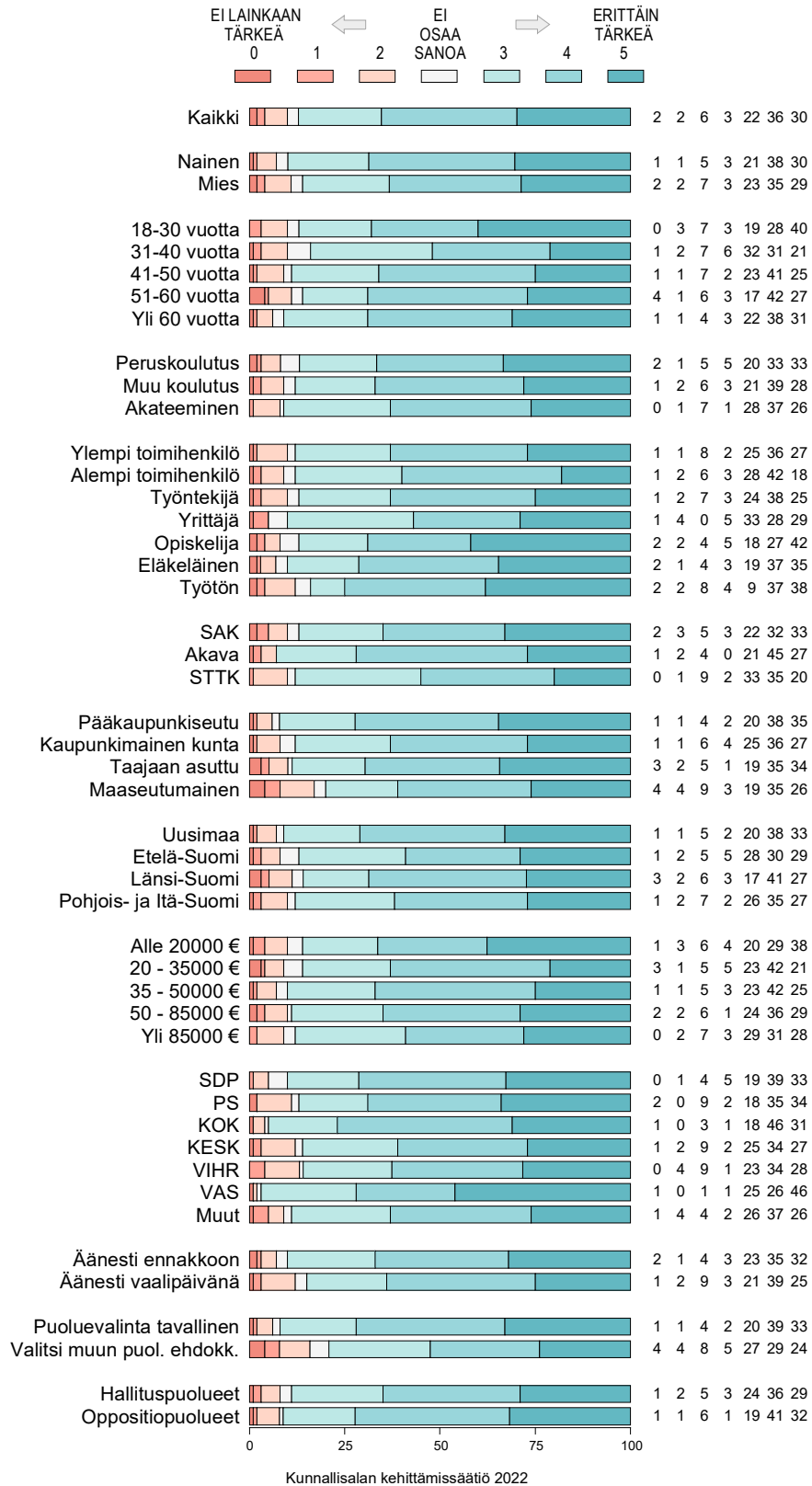
Kuvio 12-5. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PUOLUEEN ARVOMAAILMA VASTAA OMAASI (%).

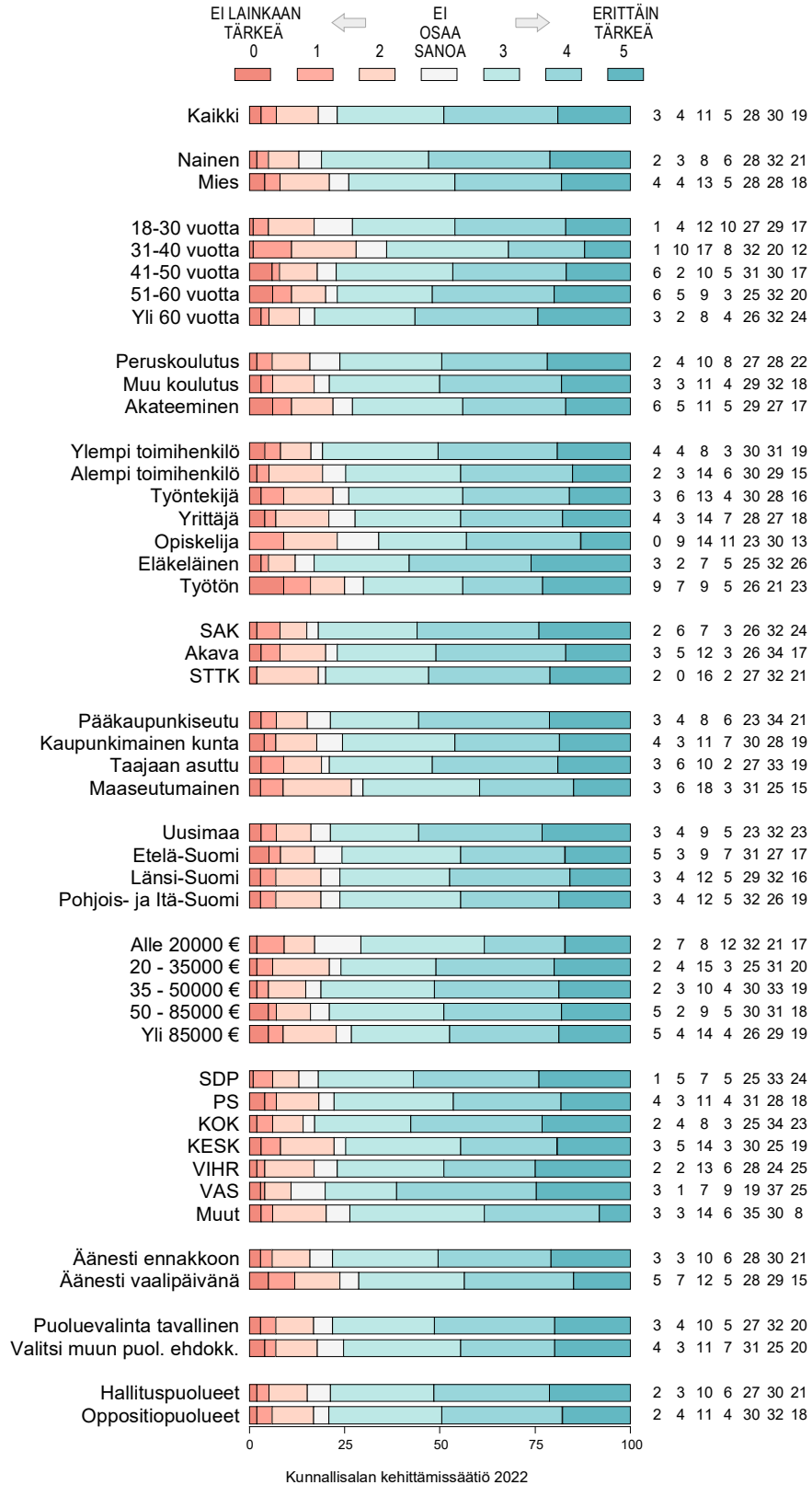
Kuvio 12-6. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PUOLUEELLA ON HYVÄ PUHEENJOHTAJA (%).

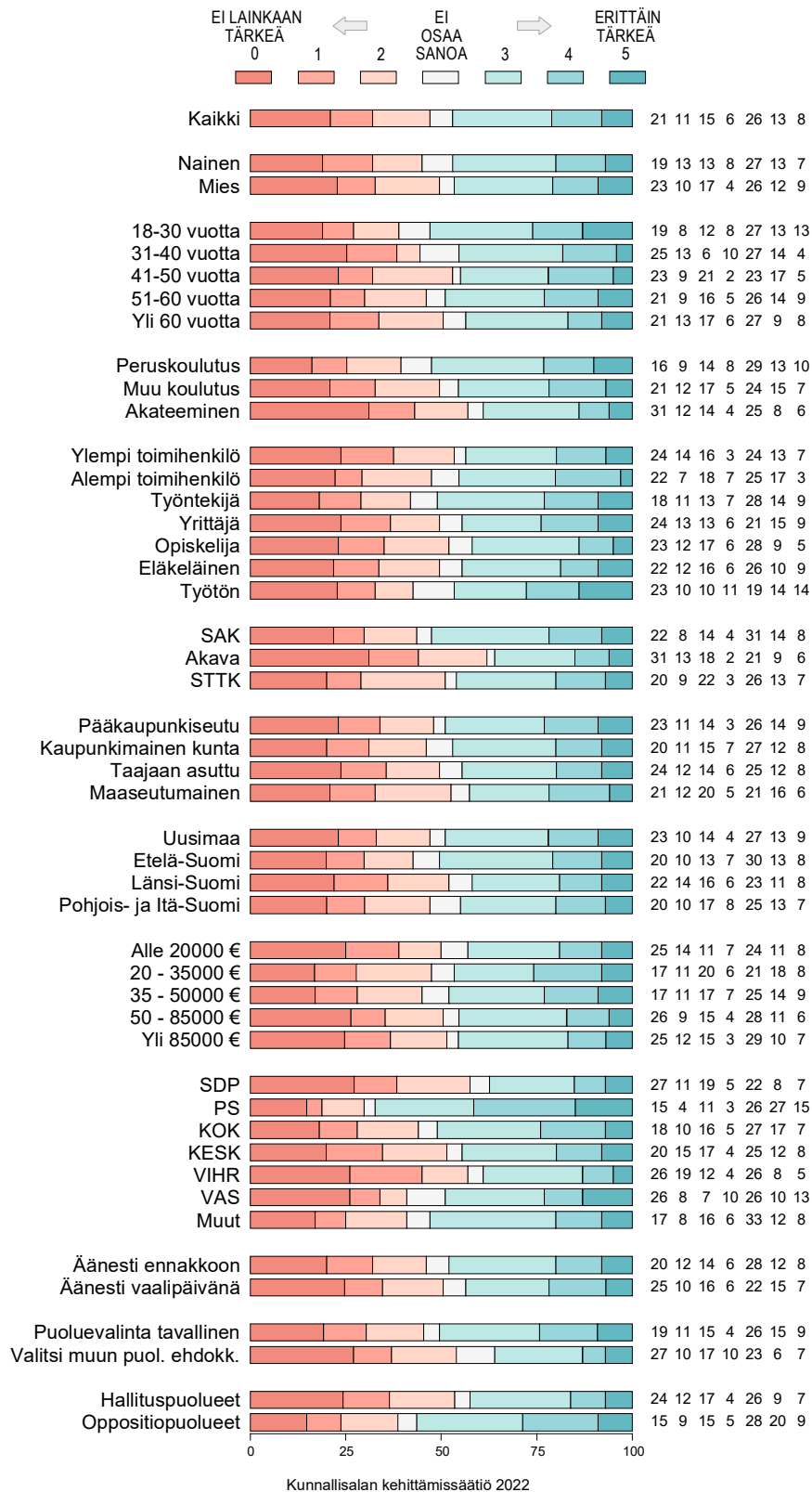
Kuvio 12-Z. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PUOLUEEN TAVOITTEET ALUEVAALEISSA VASTAAVAT MIELIPITEITÄSI (%).

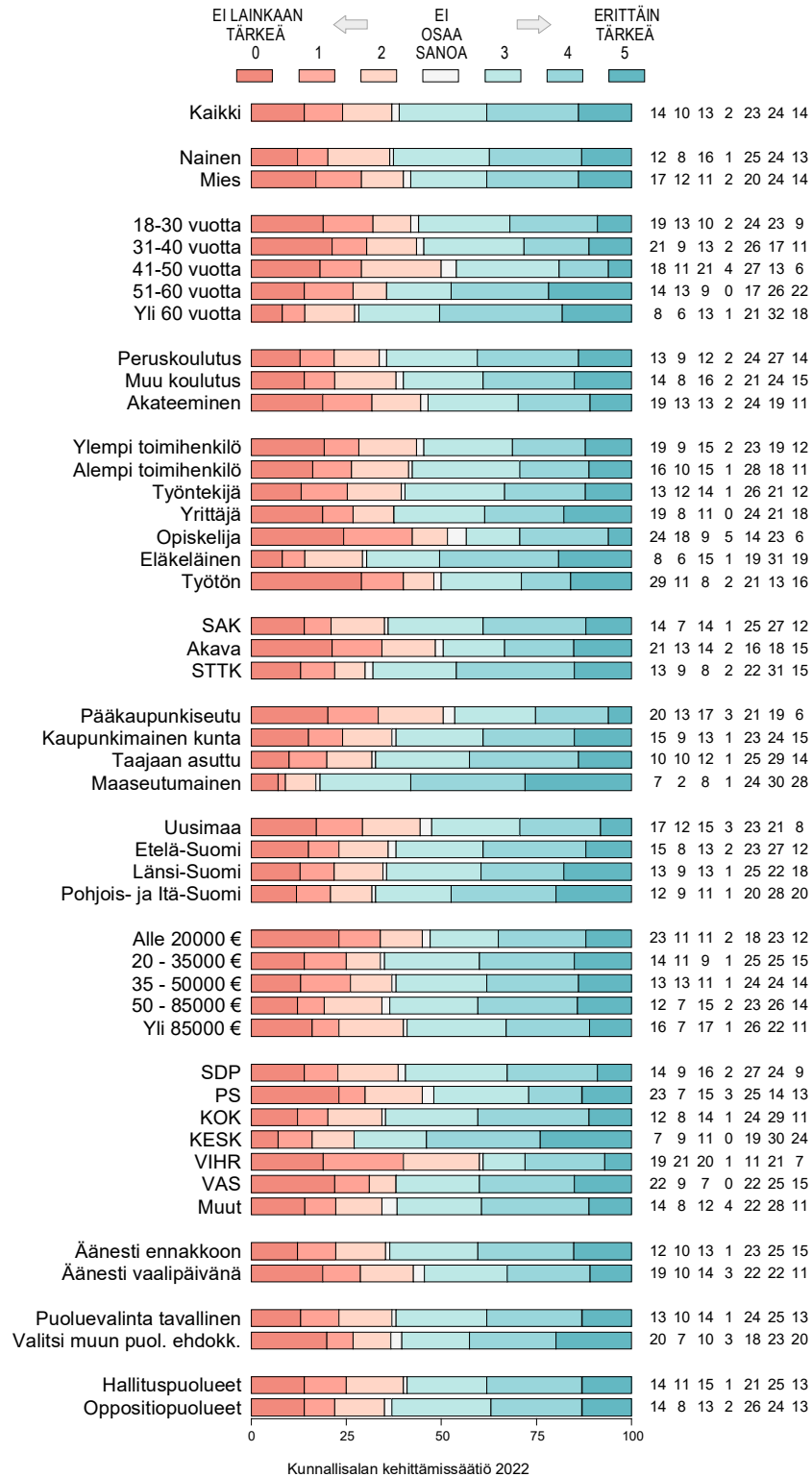
Kuvio 12-8. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PÄÄSIT ILMAISEMAAN ALUEVAALEISSA MIELIPITEESI SOTE-UUDISTUKSESTA JA MUISTA ALUEVAALIEN ASIAKYSYMYKSISTÄ (%).

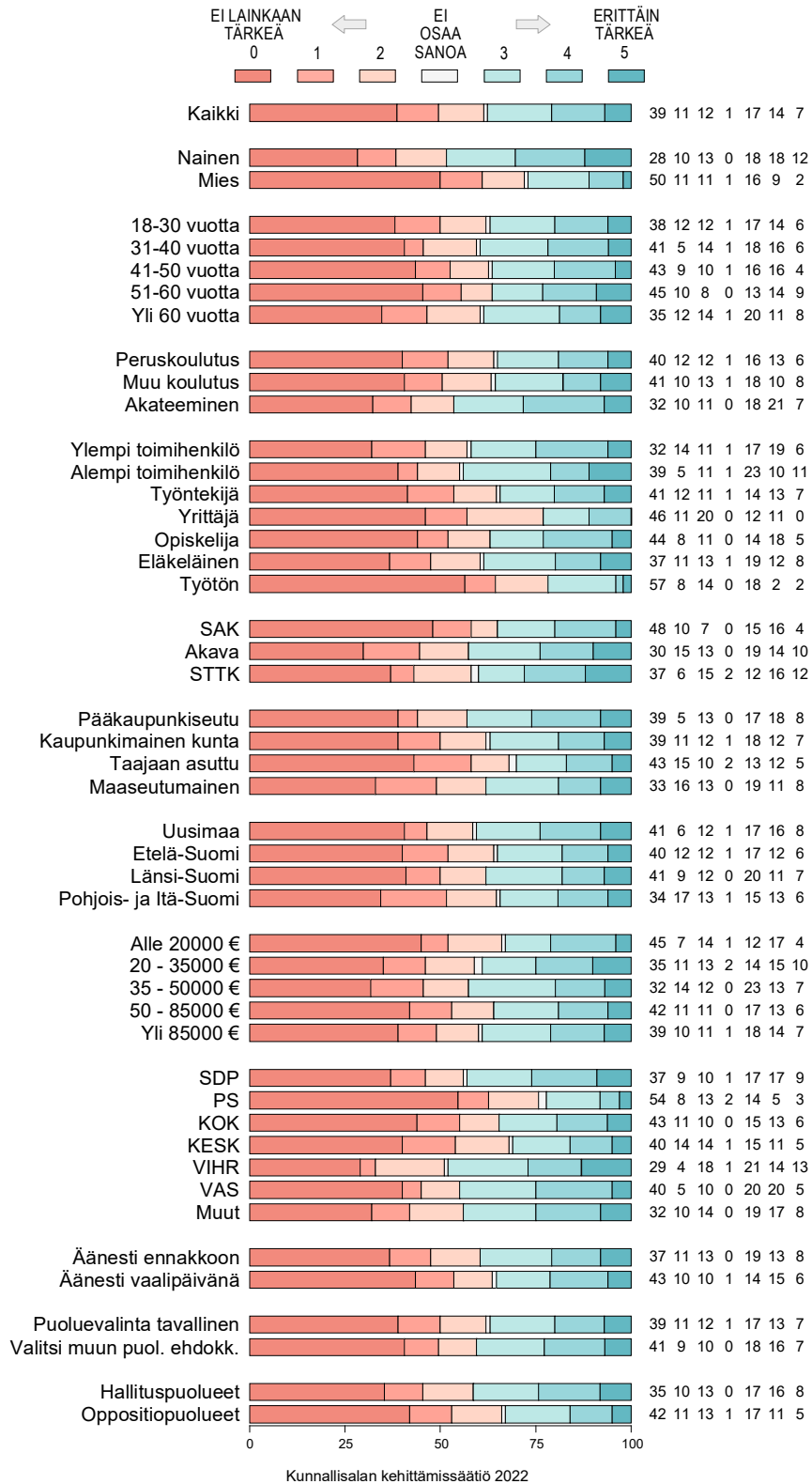
Kuvio 12-9. ASIOIDEN TÄRKEYS PUOLUEVALINNALLE ALUEVAALEISSA: PÄÄSIT ILMAISEMAAN ALUEVAALEISSA MIELIPITEESI SINULLE TÄRKEISTÄ VALTAKUNNALLISEN POLITIIKAN KYSYMYKSISTÄ, JOTKA EIVÄT ENSISIJaisesti KUULU ALUEVALTUUSTOILLE (%).

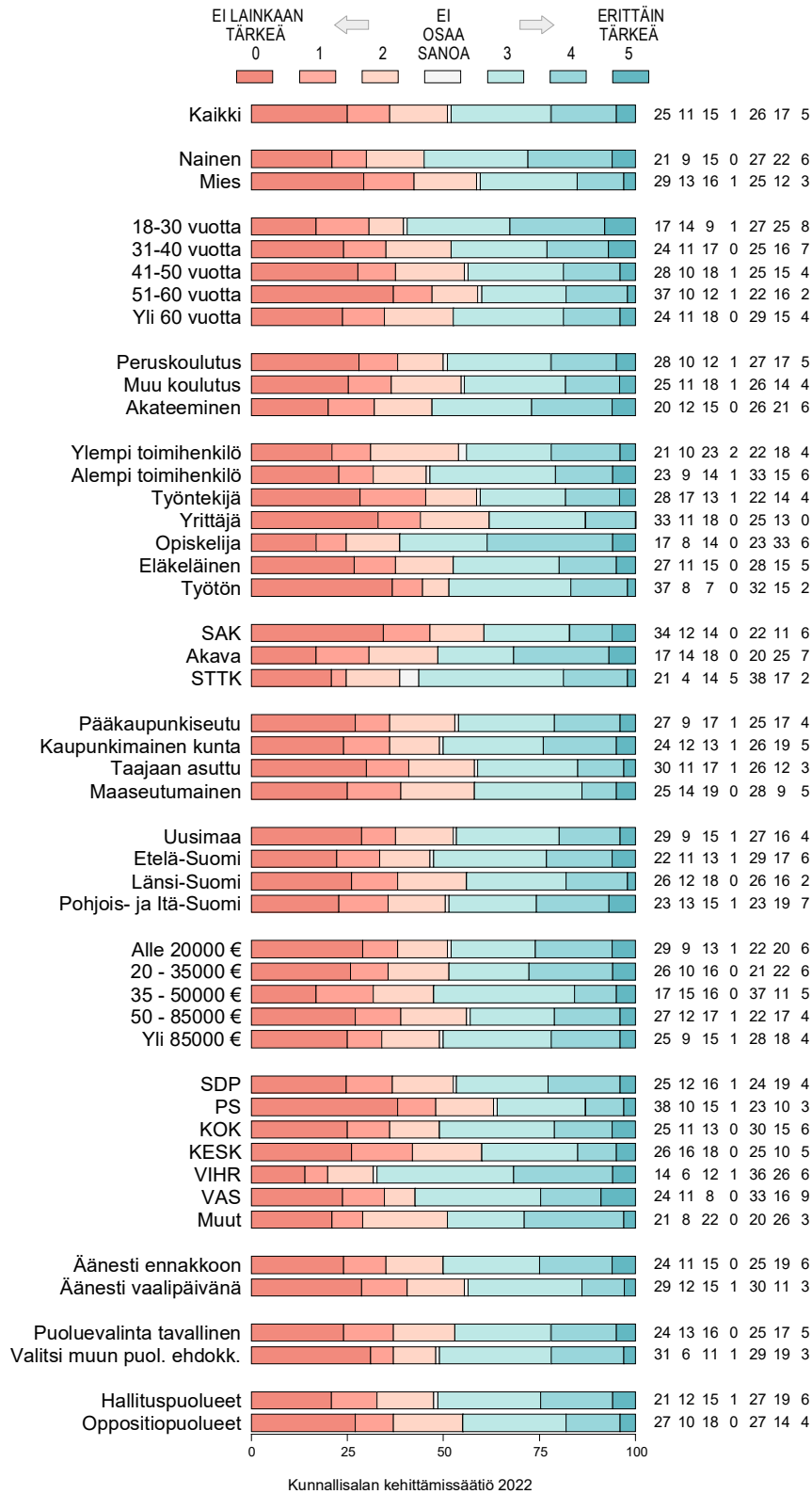
Kuvio 13-1. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ TUNNET VALITSEMASI EHDOKKAAN (%).

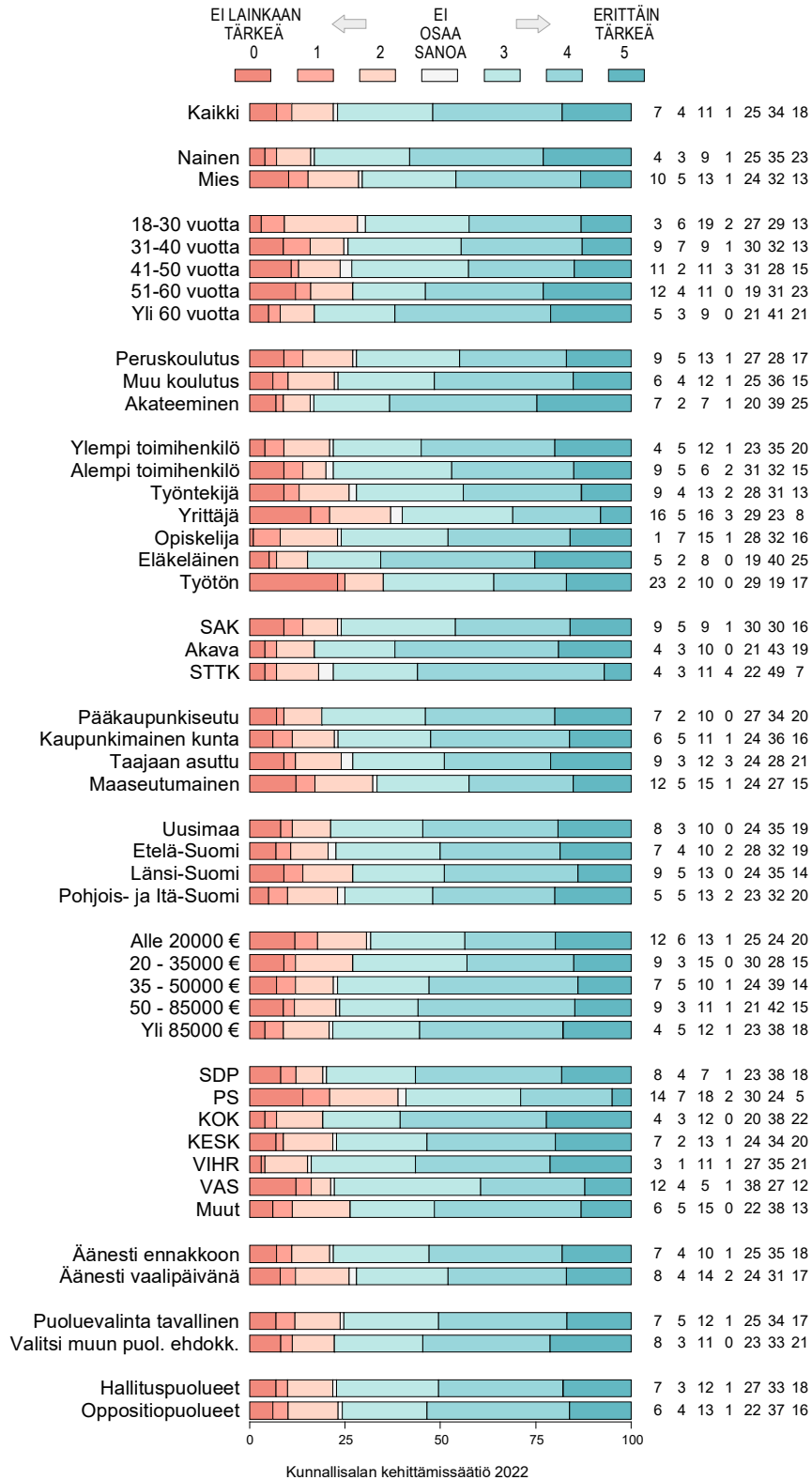
Kuvio 13-2. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: EHDOKAAN SUKUPUOLI (%).

Kuvio 13-3. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: EHDOKAAN IKÄ (%).

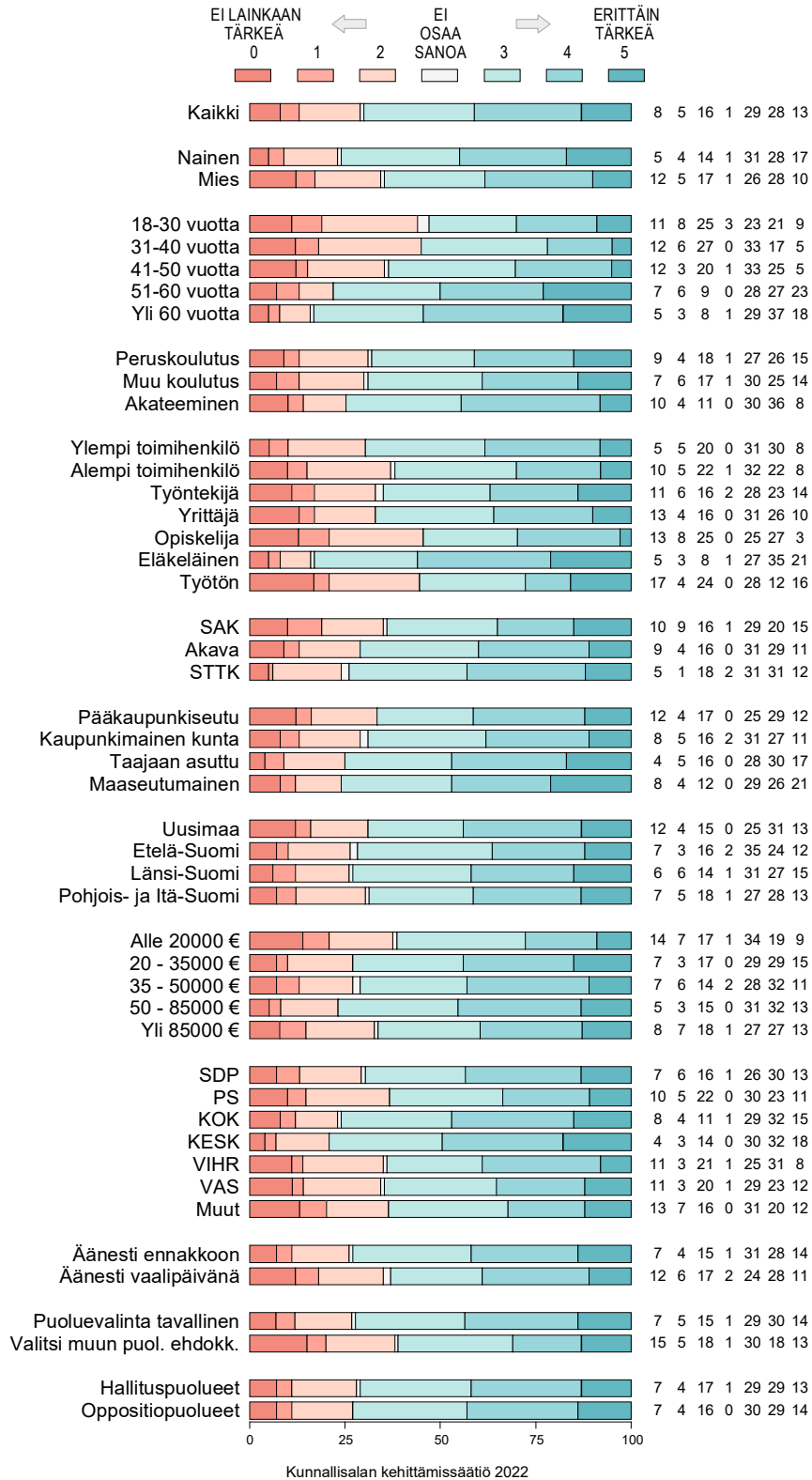

Kuvio 13-4. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: EHDOKKAAN KOULUTUS JA AMMATILLINEN KOKEMUS (%).

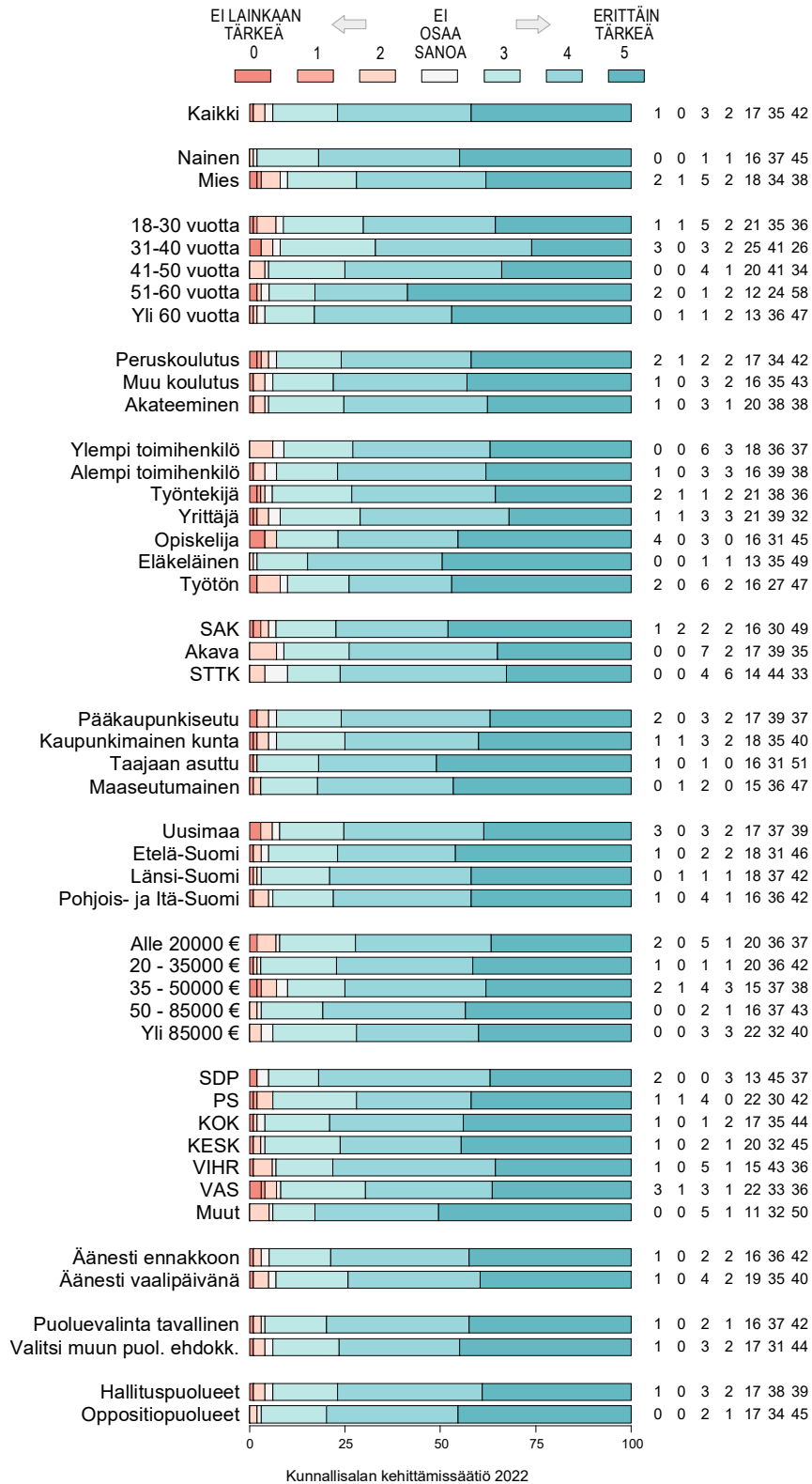

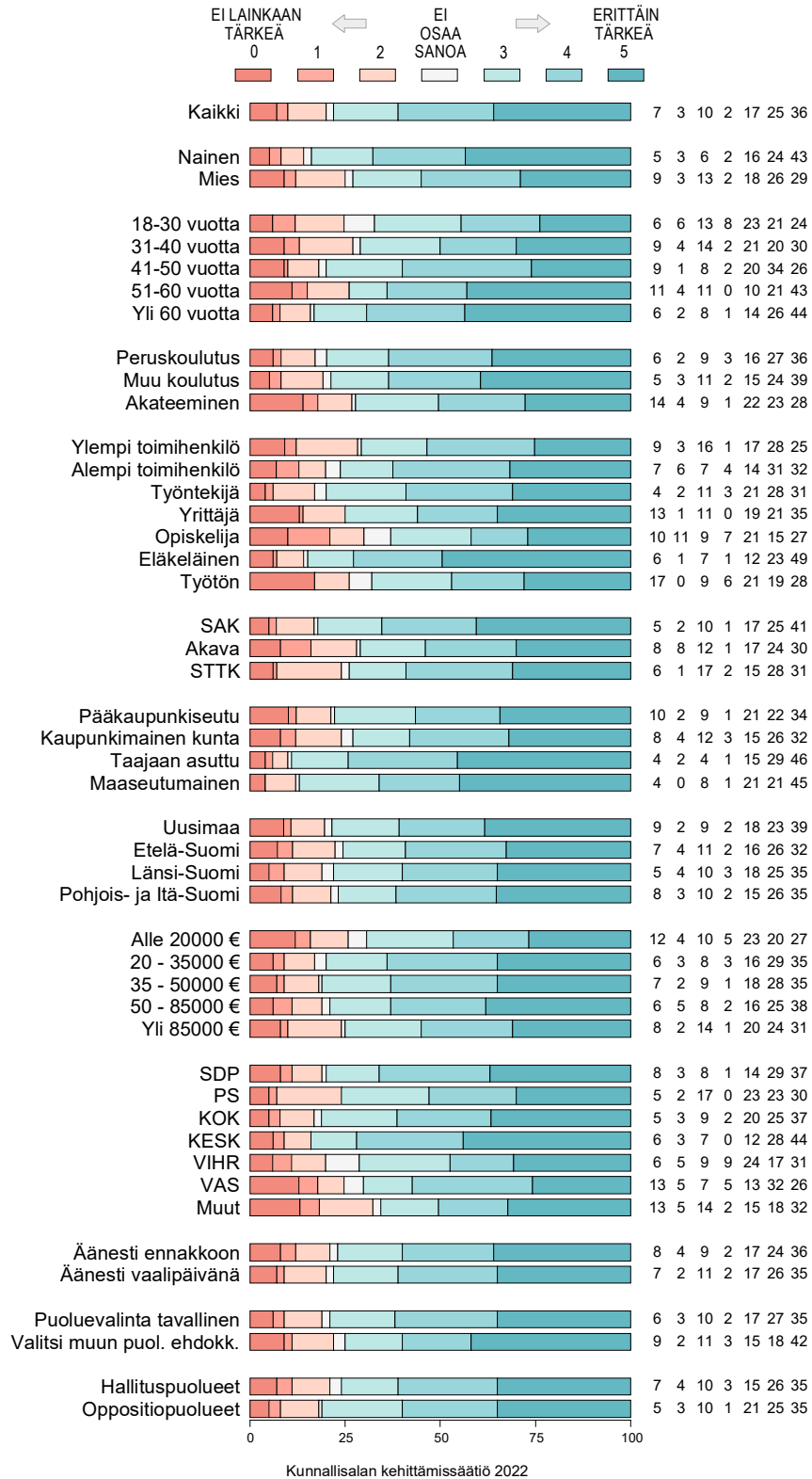
Kuvio 13-5. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ EHDOKKAALLA ON KOKEMUSTA POLITIIKASTA (%).

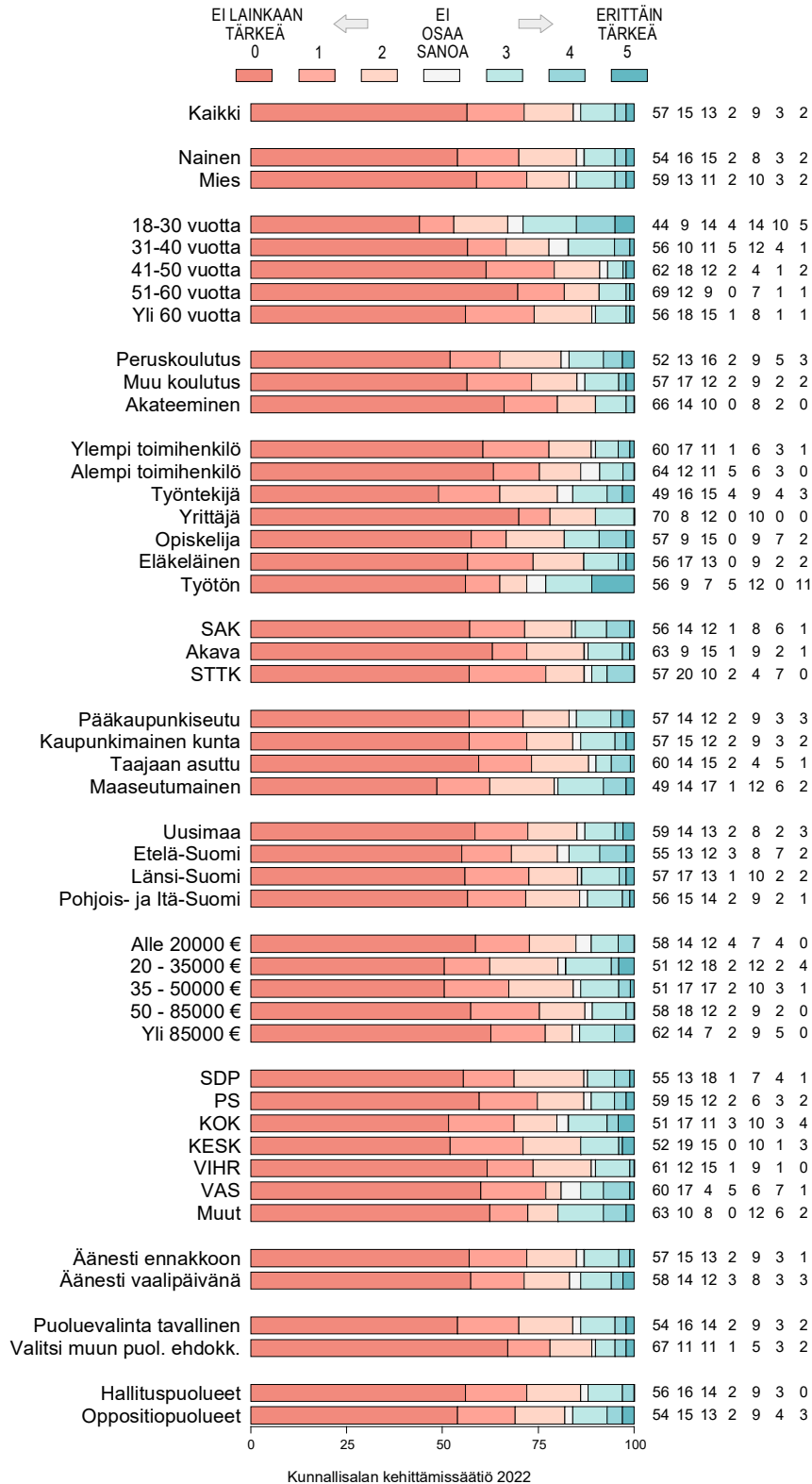
Kuvio 13-6. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ EHDOKAS ON LUOTETTAVA (%).

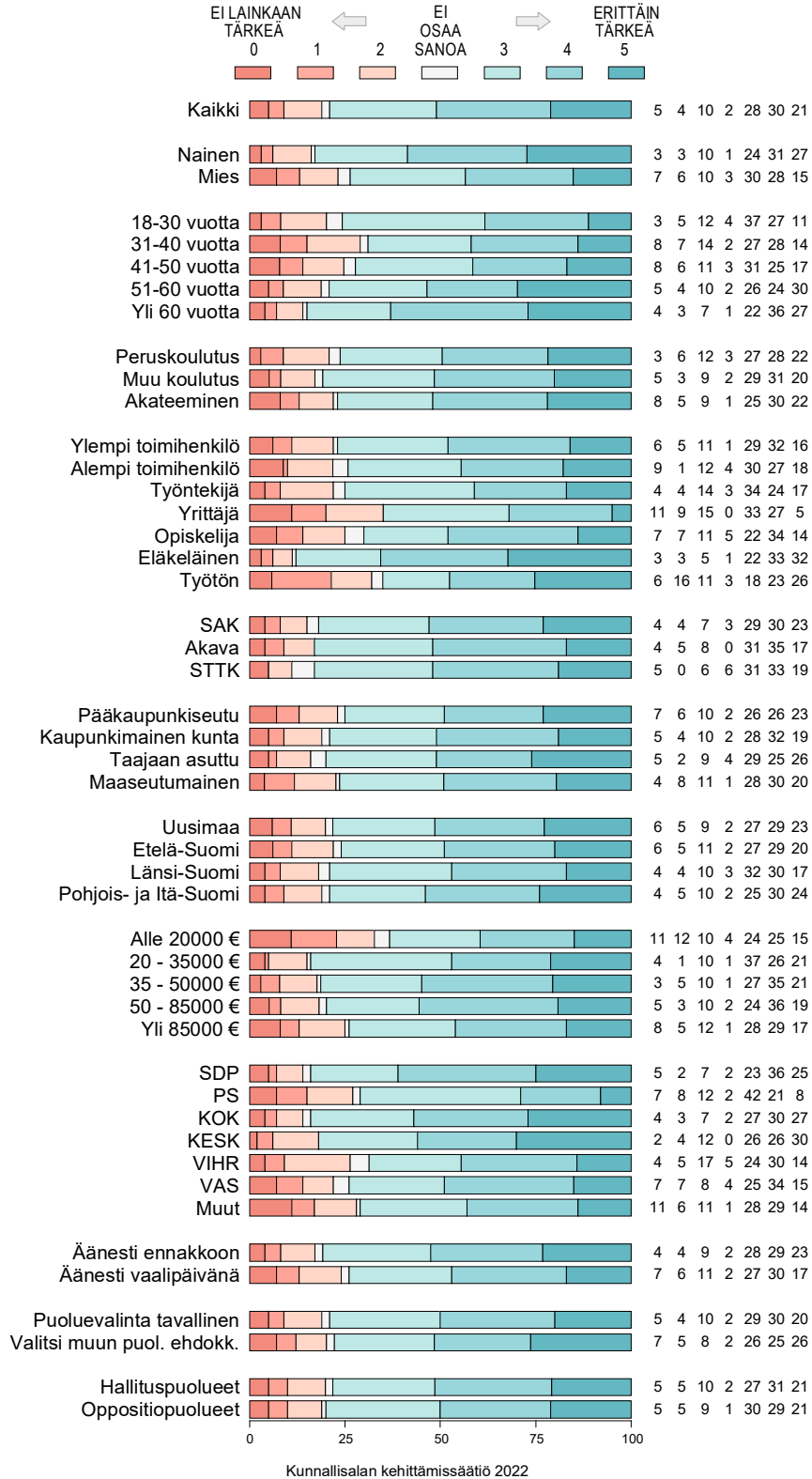
Kuvio 13-7. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ OMA KUNTASI SAA EDUSTA JAA ALUEVALTUUSTOON (%).

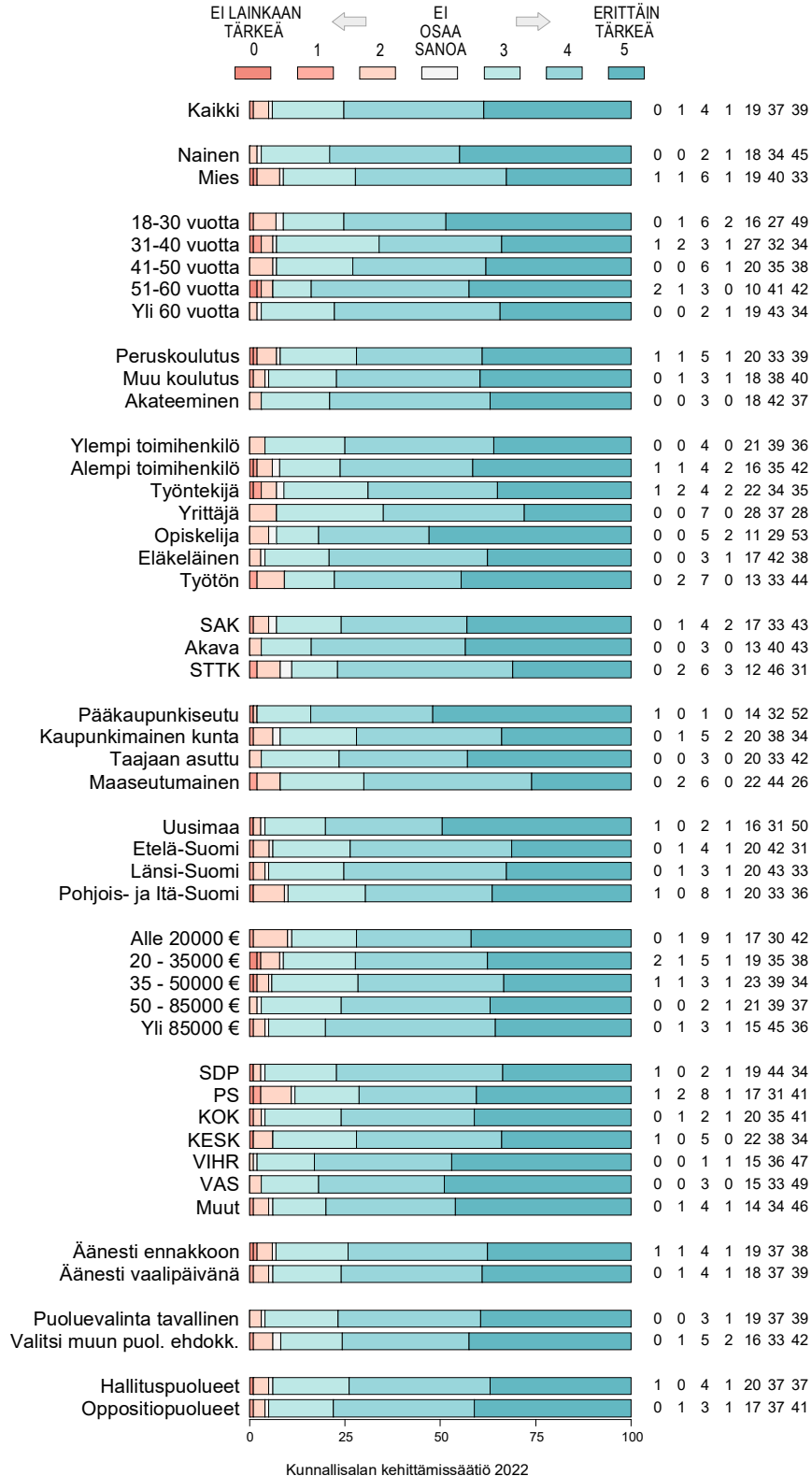
Kuvio 13-8. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ EHDOKAS ON ISTUVA KANSANEDUSTAJA (%).

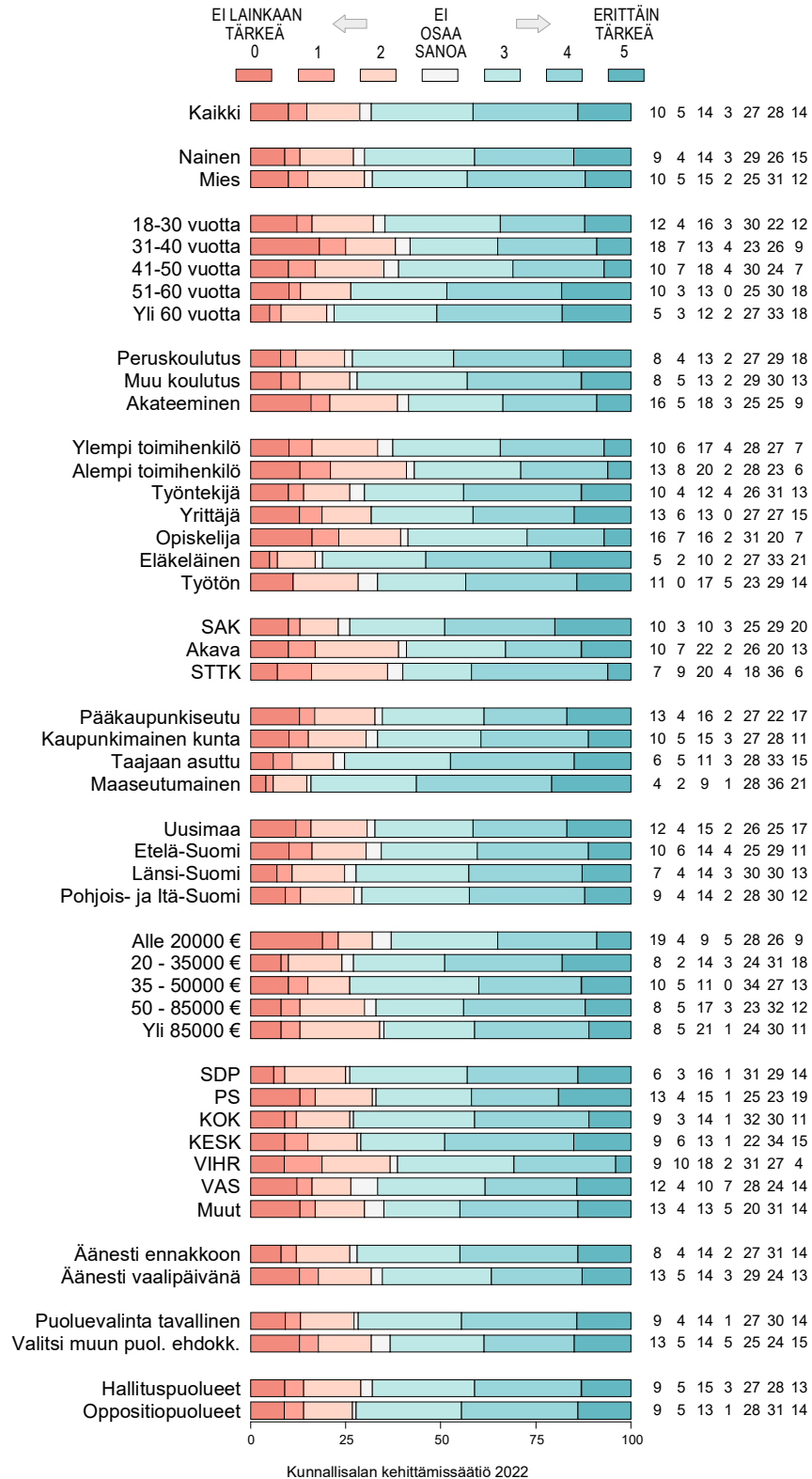
Kuvio 13-9. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ ÄÄNESTÄT HYVINVOINTIALUEIDEN JA ALUEVALTUUSTON TEHTÄVIIN PEREHTYNYTTÄ ASIAANTUNTIJAA (%).

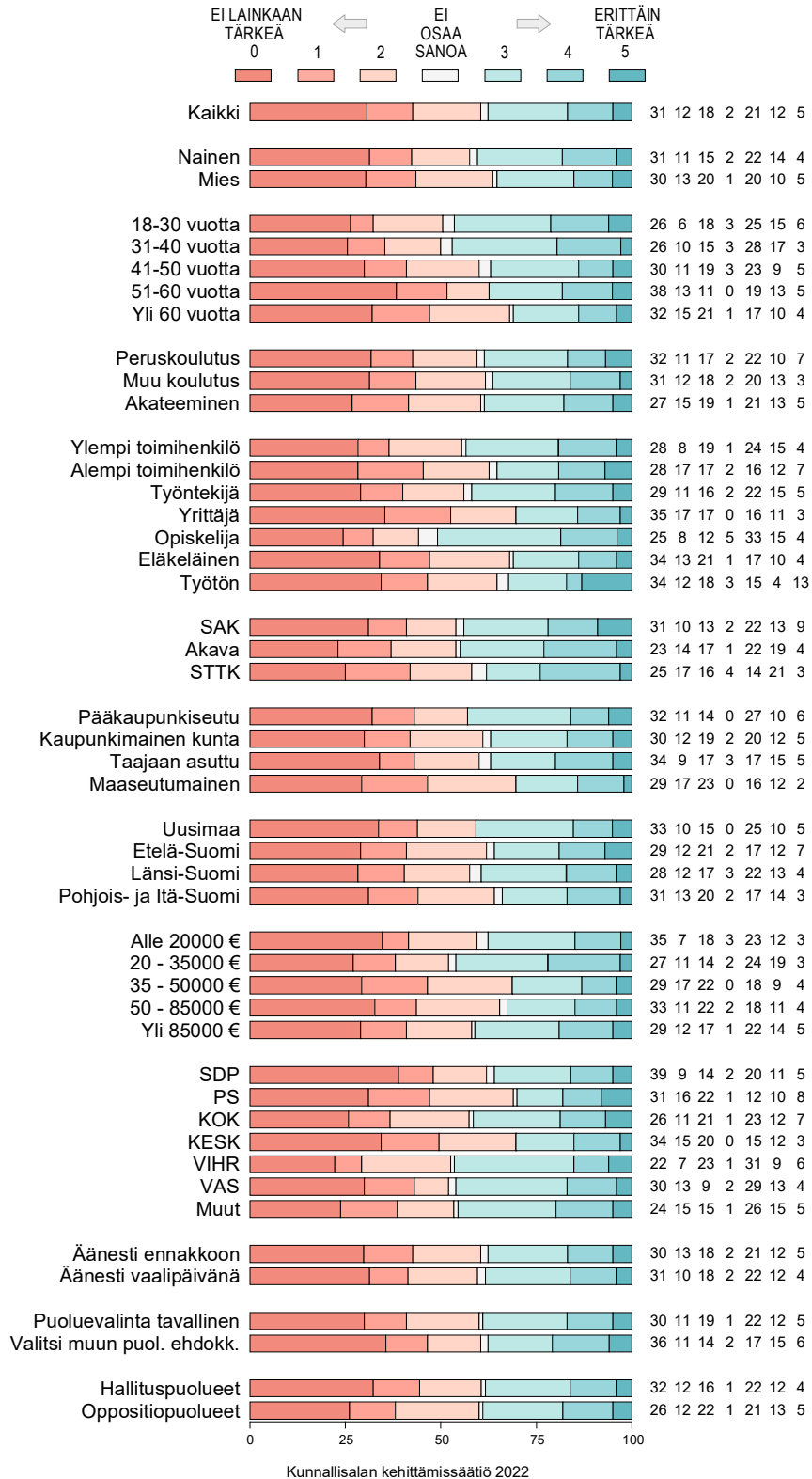
Kuvio 13-10. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ VALITSEMASI EHDOKKAAN TAVOITTEET JA MIELIPITEET VASTAAVAT OMIASI (%).

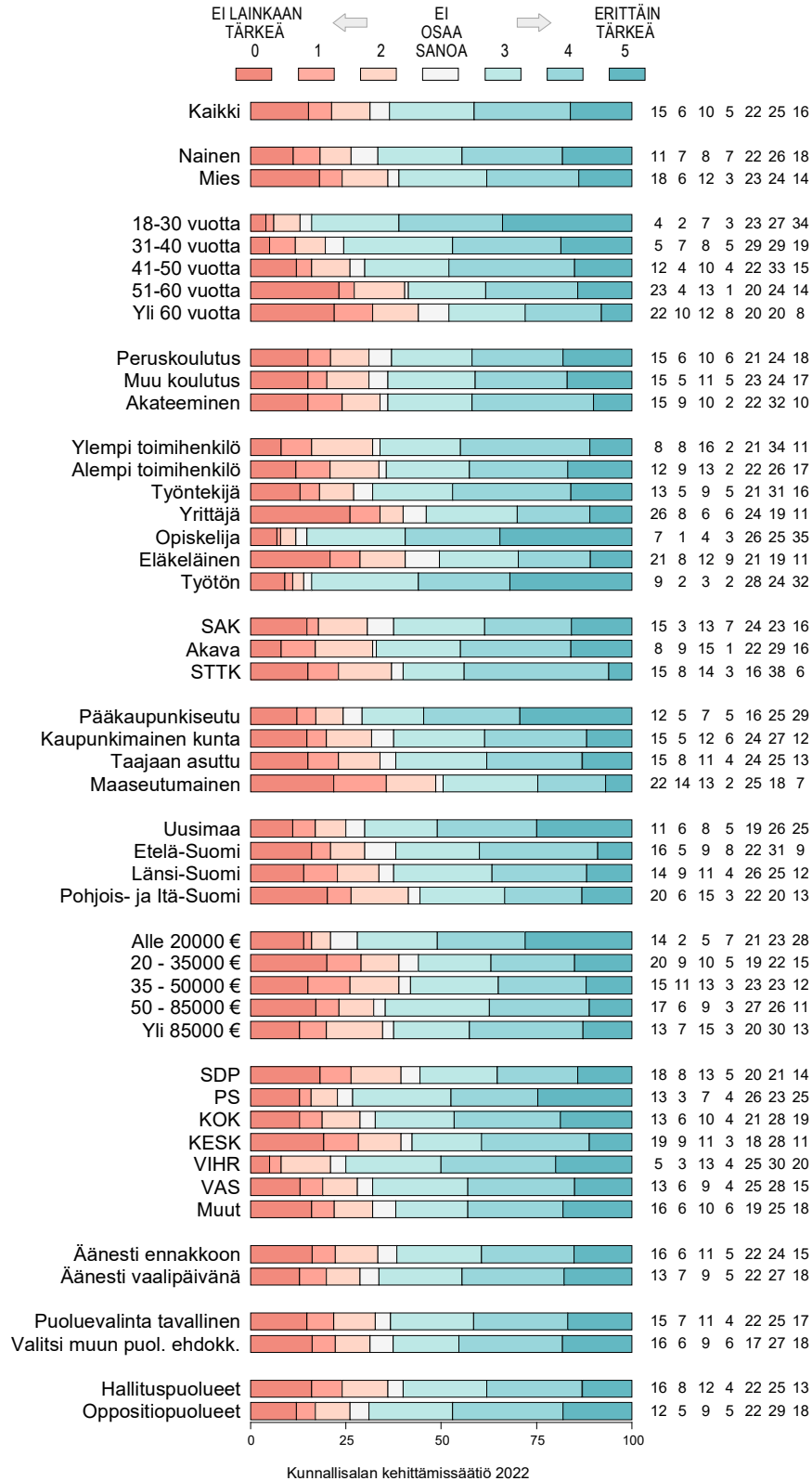
**Kuvio 13-11. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ VALITSEMASI EHDOKAS SAAVUTTA MAHDOLLISIMMAN HYVÄN TU-
LOKSEN ALUEVAALEISSA (%).**

Kuvio 13-12. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ VALITSEMASI EHDOKAS EDUSTAA SAMAA AMMATTI- TAI YHTEISKUN- TARYHMÄÄ KUIN SINÄ (%).

Kuvio 13-13. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ EHDOKKAAN VAALIKONEVASTAUKSET VASTAAVAT OMIA MIELIPITEITÄSI (%).

Kuvio 13-14. ASIOIDEN TÄRKEYS EHDOKASVALINNALLE ALUEVAALEISSA: ETTÄ EHDOKKAAN PUOLUEKANTA VASTAA OMAA KANTAASI (%).

